

SIVISTYSKESKUS

Vastuuhenkilöt: sivistysjohtaja

Kaupunkistrategiasta ja toiminnan painopisteistä johdetut, kaupunginvaltuustoon nähden sitovat avaintavoitteet vuodelle 2018 ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Sivistyskeskuksen toiminnan painopisteet:

1. Monipuolistamme elinkeinopohjaa ja edistämme yrittäjyyttä.

AVAINAVOITE	Tavoitetaso	Toimintasuunnitelma	Toteuma 1-8
Yritysyntävällisen imagon luominen.	Kehitämme vuoropuhelua keskuksen eri vastualueiden ja yrittäjien välillä.	Keskuksen vastualueet luovat edellytyksiä ja tekevät toimenpiteitä avaintavoitteen ja tavoitetason saavuttamiseen.	Olemme jatkaneet yhteistyötä yrittäjien kanssa perusopetuksessa ja laajentaneet yhteistyötä varhaiskasvatuksessa ja kulttuuritoimissa paikallisten kulttuuritoimijoiden ja -yrittäjien kanssa. Yrittäjyhdisty on myös osallistunut Loviisan Ohjaamon avaamiseen.

2. Tarjoamme korkeatasoista varhaiskasvatusta ja koulutusta kahdella kielellä niin keskustassa kuin kyläkeskuksissa.

AVAINAVOITE	Tavoitetaso	Toimintasuunnitelma	Toteuma 1-8
Varhaiskasvatus ja koulutus houkuttelevat lisää lapsia, oppilaita ja opiskelijoita.	Järjestämme ja kehitämme varhaiskasvatusta ja koulutusta vuorovaikutuksessa huoltajien kanssa.	Keskuksen vastualueet luovat toimintatapoja ja tekevät toimenpiteitä avaintavoitteen ja tavoitetason saavuttamiseen.	Olemme ryhtyneet erinäisiin toimenpiteisiin houkuttelevuuden ja markkinoinnin lisäämiseksi. Toistaiseksi lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden määrä on pysynyt vakaana kaudella.

3. Päätöksenteko on ihmisläheistä, yritysyntävällistä, osallistavaa, joustavaa ja nopeaa.

AVAINAVOITE	Tavoitetaso	Toimintasuunnitelma	Toteuma 1-8
Vuorovaikutuksen lisääminen asukkaiden kanssa.	Suunnittelemme, toteutamme ja kehitämme toimintaamme yhdessä asukkaiden kanssa.	Keskuksen vastualueet luovat toimintatapoja ja tekevät toimenpiteitä avaintavoitteen ja tavoitetason saavuttamiseen.	Olemme aktiivisesti tiedottaneet ja lisänneet vuorovaikutusta ajankohtaisissa asioissa, kuten esim. varhaiskasvatusselvitys, kouluhankkeet, lasten ja oppilaiden ruokailu, sisäilmaongelmat sekä joidenkin kulttuurihankkeiden osalta.

4. Edistämme hyvinvointia ja viihtyvyyttä sekä monipuolista kulttuuri- ja vapaa-aikatarjontaa yhteisöllisyyttä painottaen.

AVAINVAOITE	Tavoitetaso	Toimintasuunnitelma	Toteuma 1-8
Kolmannen sektorin ja asukkaiden aktivoiminen.	Kulttuuri- ja vapaa-aikatoiminta, jonka pääpaino on ennaltaehkäisevässä työssä ja hyvinvoinnissa, järjestetään vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa.	Keskuksen vastualueet luovat toimintatapoja ja tekevät toimenpiteitä avaintavoitteen ja tavoitetason saavuttamiseen.	Teemme aktiivista yhteistyötä sekä kulttuuriyhdistysten että liikunta- ja nuorisoseurojen kanssa. Olemme mukana kehittämässä valtakunnallista lasten, nuorten ja perheiden palveluita (LAPE). Järjestämme ja tarjoamme toimintaa, jonka avulla edistämme asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia kaikissa eri ikäryhmissä.

5. Pidämme taloutemme tasapainossa ja väestökehityksen positiivisena.

AVAINVAOITE	Tavoitetaso	Toimintasuunnitelma	Toteuma 1-8
Sivistyskeskuksen toiminta saa lisää näkyvyyttä kaupungin markkinoinnissa.	Hyvät ja helposti saatavilla olevat peruspalvelumme saavat näkyvyyttä.	Teemme yhteistyötä kaupungin viestintä- ja markkinointiyksikön kanssa saadaksemme lisää näkyvyyttä.	Toimintamme näkyvyys on lisääntynyt sekä katukuvassa, mediassa että eri tapahtumissa.

	Talousarvio 2018	Toteuma 1-8/2018	Jäljellä	Toteuma-% 2018	TP2017	Ennuste 2018	Poikkeama (ennuste/talousarvio)
2114 SIVISTYSKESKUS							
30 TOIMINTATUOTOT	2 574 784	1 905 538,44	669 246	74,01%	3 005 051	2 743 861	169 077
300 Myyntituotot	1 218 449	627 145,46	591 304	51,47%	1 356 547	1 269 949	51 500
321 Maksutuotot	957 200	517 253,12	439 947	54,04%	1 095 790	957 200	0
330 Tuet ja avustukset	327 610	693 757,37	-366 147	211,76%	417 097	445 187	117 577
340 Muut toimintatuotot	71 525	67 382,49	4 143	94,21%	135 616	71 525	0
40 TOIMINTAKULUT	-24 296 765	-15 551 488,62	-8 745 276	64,01%	-23 699 956	-24 759 205	-462 440
400 Henkilöstökulut	-18 380 748	-12 222 513,93	-6 158 234	66,50%	-17 844 830	-18 872 188	-491 440
430 Palvelujen ostot	-3 096 177	-1 578 519,23	-1 517 658	50,98%	-3 230 898	-3 176 177	-80 000
450 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-876 315	-527 373,11	-348 942	60,18%	-871 098	-876 315	0
470 Avustukset	-1 388 000	-854 652,71	-533 347	61,57%	-1 368 967	-1 279 000	109 000
480 Muut toimintakulut	-555 525	-368 429,64	-187 095	66,32%	-384 164	-555 525	0
5 TOIMINTAKATE	-21 721 981	-13 645 950,18	-8 076 031	62,82%	-20 694 905	-22 015 344	-293 363
6 VUOSIKATE	-21 721 981	-13 645 950,18	-8 076 031	62,82%	-20 694 905	-22 015 344	-293 363
71 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-53 700	-26 720,82	-26 979	49,76%	-26 224	-57 960	-4 260
710 Suunnitelman mukaiset poistot	-53 700	-26 720,82	-26 979	49,76%	-26 224	-57 960	-4 260
7 TILIKAUDEN TULOS	-21 775 681	-13 672 671,00	-8 103 010	62,79%	-20 721 130	-22 073 304	-297 623
8 TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-21 775 681	-13 672 671,00	-8 103 010	62,79%	-20 721 130	-22 073 304	-297 623

Toimintatuottojen ja -kulujen kehitys ja ennuste:

Sivistyskeskuksen tuottojen odotetaan kasvavan talousarvioon 2018 verrattuna. Muutos koskee hankeavustuksia ja myyntituottoja. Opetushallitus on keväällä 2018 myöntänyt avustusta kahdelle Koulutus –

vastuualueen hankkeelle; Tasa-arvo ja Kurkota tähtiin, yhteensä 292 884 euroa. Hankkeet ovat kaksivuotisia ja osa avustuksesta siirtyy käytettäväksi vuodelle 2019. Hankkeet kasvattavat myös henkilöstökuluja. Myös varhaiskasvatuksen myyntitulot ennustetaan kasvavan budjetoidusta koska varhaiskasvatuksessa on ollut arvioitua enemmän lapsia muista kunnista.

Kustannuspuolella arvioimme henkilöstökulujen, erityisesti palkkojen, määrärahojen ylittyvän runsaalla 467 000 eurolla. Suurin haaste ovat koulutuksen vastuualueen palkkakustannukset. Harjurinteen koulun ja Loviisan lukion kiinteistöjen sisäilmaongelmien vuoksi sijaisten, määräaikaisen henkilöstön, palkkakulut ovat nousseet merkittävästi. Ennusteessa olemme varautuneet 70 000 euron ylimääräiseen palkkakustannukseen. Myös opettajien siirrot yksiköiden välillä aiheuttavat lisäkustannuksia. Helpottaakseen Harjurinteen koulun johdon työtaakkaa suomenkielinen sivistysjaosto aikaisti suunnittelijan palkkaamista kouluun viidellä kuukaudella. Lisäksi lukuvuoden 2018–2019 tuntiresurssin suunnittelussa tuli esille suuri pienryhmäopetuksen tarve erityisesti Lovisanejdens högstadiumissa. Tarpeen tyydyttämiseksi sivistyslautakunta päätti 26.3.2018 nostaa tuntiresurssia 26 vuosiviikkotunnilla. Päätös lisää palkkakuluja jo vuonna 2018. Myös koulunkäynninohjaajaresurssi on kasvanut verrattuna lukuvuoteen 2017-2018 noin 10 henkilötyövuodella. Lisäys kohdistuu erityisopetukseen, esikouluun sekä esikoulun ja koulun aamu- ja iltapäivähoitoon. Ohjaajan palkkaaminen perustuu asiantuntijoiden lausuntoihin sekä opetusjärjestelyiden kokonaistarkasteluun. Lapsimäärän ja opetusjärjestelyiden takia lukuvuodelle 2018-2019 on perustettu kaksi uutta esikouluryhmää. Uudet hankkeet nostavat henkilöstökustannuksia noin 103 000 eurolla.

Varhaiskasvatuksessa haasteena on ollut sairauspoissaoloja keväällä jotka ovat nostaneet sijaiskustannuksia. Tämä on huomioitu ennusteessa.

Ennusteessa on myös huomioitu kevään palkankorotukset varhaiskasvatuksen ja koulutuksen vastuualueiden osalta. Muiden vastuualueiden kohdalla määrärahat riittänee korotuksiin.

Hallinto ja kehittämisen – vastuualueen palkkamäärärahoihin sisältyivät määrärahat koordinaattorin palkkaamista varten. Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt tehtävää henkilöstösuunnitelmaan joten määrärahan säästö on huomioitu ennusteessa.

Laskutettujen ennakkomaksujen perusteella arvioimme, että eläkkeiden varhemaksujen kustannukset ylittävät talousarvion runsaalla 40 000 eurolla. Suurin ylitys kohdistuu vapaa-aikatoimen vastuualueeseen.

Ennusteessa on myös huomioitu, että lasten kotihoidon tukia ja kuntalisiä maksetaan alkuvuotta vähemmän.

Harjurinteen koulun ja Loviisan lukion väistötilajärjestelyt nostavat koulukuljetuskustannuksia noin 70 000 eurolla.

Harjurinteen koulun ja Loviisan lukion väistötiloista johtuvat lisämäärätarpeet valmistellaan yhdessä teknisen keskuksen ja yleinen hallinnon ja konsernihallinnon kanssa omana pykälänä. Sivistyskeskukseen kohdistuvat lisäkustannukset vuonna 2018 tulevat olemaan yhteensä noin 210 000 euroa.

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaan talousarviomuutos on tehtävä mahdollisimman aikaisin mikäli keskustasolla ulkoinen toimintakate ylittää 0,5 %:lla. Sivistyskeskukselle tämä merkitsee 108 610 euroa. Ottaen huomioon Harjurinteen koulun ja Loviisan lukion tilanteen 210 000 euron lisämäärätarpeen ennusteen mukainen toimintakatteen ylitys olisi noin 83 000 euroa joten tilannetta on edelleen seurattava tarkasti.

Vastualueen nimi: Hallinto ja kehittäminen

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja, taloussuunnittelija, suunnittelija

Vuoden 2018 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

1. Luomme yritysystävällisen imagon.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Keskuksen vastualueiden ja yrittäjien välisen vuoropuhelun kehittäminen.	Kehitämme työtapoja ja menetelmiä, jotka mahdollistavat yrittäjien osallistumisen toimintaamme.	Mahdollistamme yrittäjien kanssa laajennetun yhteistyön eri muodoissa.	Hallinto ei ole omalla toiminnallaan ollut mukana tämän asian kehittämisessä. Muut vastualueet sen sijaan ovat kehittäneet tätä hallinnon tukemana.

2. Varhaiskasvatus ja koulutus houkuttelevat lisää lapsia, oppilaita ja opiskelijoita.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Pyrkimys lisätä lasten, oppilaiden, opiskelijoiden ja nuorten määrää toiminnassamme.	Pyrimme erilaisten toimenpiteiden avulla houkuttelemaan yhä useampia uusia asukkaita.	Seuraamme lasten, oppilaiden, opiskelijoiden ja nuorten määrän kehitystä toiminnassamme.	Lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden määrä ei ole muuttunut merkittävästi verrattuna vuoden 2017 tilinpäätöksen.

3. Lisäämme vuorovaikutusta asukkaiden kanssa.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Sivistyskeskuksen palvelujen kehittäminen vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa.	Pyydämme asukkaiden näkemyksiä ja palautetta toiminnastamme keskuksen arviointisuunnitelman pohjalta.	Arvioimme toiminnan niitä osia, jotka mainitaan arviointisuunnitelmassa.	Sivistyksen arviointisuunnitelma ei valmistunut suunnitellusti vuonna 2017, mutta osa toiminnasta on arvioitu, mm. kyselyjen ja Morjens-sovelluksen avulla.

4. Aktivoimme kolmatta sektoria ja asukkaita.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Toimintamme järjestäminen niiltä osin kuin mahdollista yhteistyössä yhdistysten ja asukkaiden kanssa.	Suunnitellamme ja toteutamme toimintaa monialaisesti eri verkostoissa siten, että se tukee asukkaiden hyvinvointia.	Mahdollistamme kolmannen sektorin ja asukkaiden kanssa laajennetun yhteistyön eri muodoissa.	Olemme aloittaneet mm. Pieni kulttuuripolku suunnittelun, hakeneet ja saaneet hankerahoitusta perusopetukseen. Ohjaamo on saanut ESR-rahoitusta vuoden 2020 loppuun.

5. *Sivistyskeskuksen toiminta saa lisää näkyvyyttä kaupungin markkinoinnissa.*

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Vastuualueiden näkyvyyden ja houkuttelevuuden lisääminen.	Lisäämme näkyvyyttä ja houkuttelevuutta erilaisten toimenpiteiden avulla.	Olemme aktiivinen toimija, jolla on positiivista näkyvyyttä mediassa ja sosiaalisessa mediassa.	Luomme työtapoja ja yhteistyömuotoja, joiden avulla lisäämme näkyvyyttämme

	Talousarvio 2018	Toteuma 1-8/2018	Jäljellä	Toteuma-% 2018	TP2017	Ennuste 2018	Poikkeama (ennuste/talousarvio)
21140 Hallinto- ja kehittäminen							
30 TOIMINTATUOTOT	15 000	8 286,14	6 714	55,24%	19 307	15 000	0
300 Myyntituotot	12 000	7 878,00	4 122	65,65%	16 034	12 000	0
340 Muut toimintatuotot	3 000	408,14	2 592	13,60%	3 273	3 000	0
40 TOIMINTAKULUT	-410 678	-203 468,66	-207 209	49,54%	-281 393	-386 302	24 376
400 Henkilöstökulut	-274 908	-158 663,44	-116 244	57,72%	-221 186	-250 532	24 376
430 Palvelujen ostot	-95 650	-12 251,47	-83 399	12,81%	-28 124	-95 650	0
450 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 970	-3 614,75	-7 355	32,95%	-8 194	-10 970	0
470 Avustukset	-500	-4 000,00	3 500	800,00%	-1 000	-500	0
480 Muut toimintakulut	-28 650	-24 939,00	-3 711	87,05%	-22 888	-28 650	0
5 TOIMINTAKATE	-395 678	-195 182,52	-200 495	49,33%	-262 086	-371 302	24 376
6 VUOSIKATE	-395 678	-195 182,52	-200 495	49,33%	-262 086	-371 302	24 376
7 TILIKAUDEN TULOS	-395 678	-195 182,52	-200 495	49,33%	-262 086	-371 302	24 376
8 TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-395 678	-195 182,52	-200 495	49,33%	-262 086	-371 302	24 376

Hallinto ja kehittämisen – vastualueen palkkamäärärahoihin sisältyivät määrärahat koordinaattorin palkkaamista varten. Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt tehtävää henkilöstösuunnitelmaan joten määrärahan säästö on huomioitu ennusteessa. Muilta osin toteuma on talousarvion mukainen.

Vastualueen nimi: Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatuspäällikkö, päiväkodinjohtajat

Vuoden 2018 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

1. Luomme yritysystävällisen imagon.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Varhaiskasvatuksen ja yritysten välisen vuoropuhelun kehittäminen.	Tapaamme yrittäjiä keskustellaksemme varhaiskasvatusyksiköiden aukioloaikatarpeista ajatellen yrityksissä työskenteleviä vanhempia.	Osavuosikatsaukset.	Olemme tarvittaessa joustaneet aukioloaikojen suhteen sen verran minkä henkilöstöresurssit ovat mahdollistaneet. 1.9.2018 alkaen tarjoamme yöhoitoa Koskenkylän päiväkodissa. Vuorohoitoa on laajennettu koskemaan myös juhlapyyhiä.

2. Varhaiskasvatus ja koulutus houkuttelevat lisää lapsia, oppilaita ja opiskelijoita.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen vuorovaikutuksessa huoltajien kanssa.	Päiväkotiverkkoselvitys varhaiskasvatuksen riittävän paikkamäärän varmistamiseksi.	Päiväkotiverkkoselvitys.	Varhaiskasvatusselvitystä on hyödynnetty investointisuunnitelmassa. Paikkoja on lisätty Liljendalissa (Hembackan päiväkotito) sekä Tesjoella (Tesjoen päiväkotito).

3. Lisäämme vuorovaikutusta asukkaiden kanssa.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Varhaiskasvatuksen suunnittelu, toteutus ja kehittäminen yhdessä asukkaiden kanssa.	Teemme käyttäjäkyselyjä sekä saadaksemme palautetta että kuullaksemme käyttäjien mielipiteitä uusien päätösten valmistelun edellä.	Osavuosikatsaukset. Palautekyselyjen vastaukset julkaistaan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti.	Varhaiskasvatusselvityksen yhteydessä tehty kysely ja sen tulokset hyödynnetään varhaiskasvatuksen kehittämisessä. Laatukyselyn tulokset julkaistaan syksyn 2018 aikana. Osavuosikatsauksen ajankohtana menossa on kysely kaksikielisen toiminnan kiinnostavuudesta.

4. Aktivoimme kolmatta sektoria ja asukkaita.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Kulttuuritoiminnan järjestäminen päiväkodeissa yhteistyössä kulttuuritoimen ja kolmannen sektorin kanssa.	Suunnitellamme kulttuuripolun, jonka otamme käyttöön toimintavuonna 2018–2019.	Kulttuuripolkuun suunnitelma.	"Pienen kulttuuripolun" työstäminen alkaa syksyllä 2018 "Pieni kulttuuripolku"

5. Sivistyskeskuksen toiminta saa lisää näkyvyyttä kaupungin markkinoinnissa.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Laadukas ja helposti saatavilla oleva varhaiskasvatuksemme saa näkyvyyttä.	Teemme yhteistyötä kaupungin viestintä- ja markkinointiyksikön kanssa saadaksemme lisää näkyvyyttä.	Osavuosisikatsaukset.	Varhaiskasvatuksen facebook-sivut perustettiin helmikuussa. Peda.net-sivujen käyttöä on laajennettu. Varhaiskasvatuksen verkkosivuja on päivitetty ja päivitetään edelleen.

	Talousarvio 2018	Toteuma 1-8/2018	Jäljellä	Toteuma-% 2018	TP2017	Ennuste 2018	Poikkeama (ennuste/talousarvio)
21141 Varhaiskasvatus							
30 TOIMINTATUOTOT	744 400	454 678,62	289 721	61,08%	944 647	795 900	51 500
300 Myyntituotot	43 900	58 010,01	-14 110	132,14%	105 611	95 400	51 500
321 Maksutuotot	700 500	396 304,97	304 195	56,57%	837 905	700 500	0
330 Tuet ja avustukset		363,64	-364		400		0
340 Muut toimintatuotot		0,00	0		731		0
40 TOIMINTAKULUT	-6 256 546	-4 118 581,88	-2 137 964	65,83%	-6 237 182	-6 241 464	15 082
400 Henkilöstökulut	-4 740 229	-3 268 103,41	-1 472 126	68,94%	-4 693 320	-4 829 147	-88 918
430 Palvelujen ostot	-162 736	-93 469,58	-69 266	57,44%	-201 356	-167 736	-5 000
450 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-90 830	-30 777,96	-60 052	33,89%	-64 802	-90 830	0
470 Avustukset	-1 189 000	-692 030,81	-496 969	58,20%	-1 167 475	-1 080 000	109 000
480 Muut toimintakulut	-73 751	-34 200,12	-39 551	46,37%	-110 228	-73 751	0
5 TOIMINTAKATE	-5 512 146	-3 663 903,26	-1 848 243	66,47%	-5 292 535	-5 445 564	66 582
6 VUOSIKATE	-5 512 146	-3 663 903,26	-1 848 243	66,47%	-5 292 535	-5 445 564	66 582
71 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-540	-3 201,12	2 661	592,80%	-410	-4 800	-4 260
710 Suunnitelman mukaiset poistot	-540	-3 201,12	2 661	592,80%	-410	-4 800	-4 260
7 TILIKAUDEN TULOS	-5 512 686	-3 667 104,38	-1 845 582	66,52%	-5 292 944	-5 450 364	62 322
8 TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-5 512 686	-3 667 104,38	-1 845 582	66,52%	-5 292 944	-5 450 364	62 322

Varhaiskasvatuksen myyntitulot ennustetaan kasvavan budjetoidusta koska varhaiskasvatuksessa on ollut arvioitua enemmän lapsia muista kunnista.

Varhaiskasvatuksessa haasteena on ollut sairauspoissaoloja keväällä jotka ovat nostaneet sijaiskustannuksia. Ennusteessa on myös huomioitu kevään palkankorotukset. Laskutettujen ennakkomaksujen perusteella arvioimme, että eläkkeiden varhemaksujen kustannukset ylittävät talousarvion noin 16 000 eurolla.

Keväällä päivähoitopaikkojen kysyntä Isnäsissä ylitti tarjonnan ja kaupunki vuokrasi tilapäisen lisätilan. Tämän jälkeen lisäpaikkojen tarve pieneni mutta nyt on taas havaittavissa kasvua. Jos kaupunki perustaa uuden päiväkotiryhmän, siitä aiheutuu kasvavia henkilöstö- ja tilakustannuksia.

Kaupungin kustannukset varhaiskasvatuspaikkojen ostopalveluista muilta kunnilta näyttävät ylittävän budjetin noin 5 000 eurolla.

Ennusteessa on myös huomioitu, että lasten kotihoidon tukia ja kuntalisiä sekä yksityisen hoidon tuke ja kuntalisiä maksetaan alkuvuotta vähemmän. Arvioimme, että määrärahoista jäisi käyttämättä 109 000 euroa.

Vastualueen nimi: Koulutus

Vastuuhenkilö: koulutuspäällikkö ja rehtorit

Vuoden 2018 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

1. Luomme yritysystävällisen imagon.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Koulutuksen ja yrittäjien välisen vuoropuhelun kehittäminen.	Kehitämme työtapoja ja menetelmiä, jotka mahdollistavat yrittäjien osallistumisen toimintaamme mm. yrittäjyyskasvatuksen, Nuoren Yrittäjyyden sekä tet-jaksojen kautta.	Mahdollistamme laajemman yhteistyön eri muodoissa yrittäjien kanssa.	Yläkoulujen NY-toiminta, tet-jaksot sekä perus-opetuksen yrittäjyyskasvatus on toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Let's Go-messut järjestettiin tammi-kuussa yhdessä Posintran ja yrittäjien kanssa. Syyslukukauden tapaamiset yrittäjien kanssa ei ole vielä alkanut.

2. Varhaiskasvatus ja koulutus houkuttelevat lisää lapsia, oppilaita ja opiskelijoita.

TAVOITE	Toimenpide t	Arviointi	Toteuma 1-8
Pyrkimys lisätä lasten, oppilaiden, opiskelijoiden ja nuorten määrää toiminnassamme.	Jotta voimme houkuttaa useampia uusia asukkaita, tarjoamme monipuolisen kouluverkon, turvallisen ympäristön, laadukkaan opetuksen sekä korkeatasoisen ja tehokkaan koulutuksen opetushenkilöstölle.	Seuraamme lasten, oppilaiden, opiskelijoiden ja nuorten määrän kehitystä toiminnassamme.	Olemme panostaneet markkinointiin eri tilaisuuksissa sekä tehostaneet opettaja-rekrytointia ja näkyvyyttä. Koulutus on saanut hyviä pisteitä kuntien koulujen vertailuissa. Oppilasmäärät isommissa kouluissa on lisääntynyt. Olemme aktiivisia turvallisemman koulutien kehittämistyössä. Lasten ja oppilaiden lukumäärä on kasvanut kevästä 2018.

3. Lisäämme vuorovaikutusta asukkaiden kanssa.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Koulutuksen kehittäminen vuorovaikutuksessa oppilaiden ja huoltajien kanssa.	Osallistamme koulua aktiiviseen yhteistyöhön ympäröivän yhteisön kanssa. Pyydämme asukkaiden näkemyksiä ja palautetta toiminnastamme keskuksen arviointisuunnitelman pohjalta. Kehitämme oppilaskuntatoimintaa ja hyödynnämme sosiaalista mediaa.	Arvioimme toiminnan niitä osia, jotka mainitaan arviointisuunnitelmassa.	Koulut ovat aktivoituneet sosiaalisessa mediassa. Oppilaskuntaa ja huoltajia on kuunneltu muun muassa moniammatillisten tarkistusten yhteydessä. Aamu- ja iltapäivätoiminnan kysely antoi positiivista palautetta. Lovisanejdens högstadiumin nimiehdotus on laadittu yhteistyössä oppilaskunnan ja huoltajien kanssa.

4. Aktivoimme kolmatta sektoria ja asukkaita.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Toimintamme järjestäminen niiltä osin kuin mahdollista yhteistyössä yhdistysten ja asukkaiden kanssa.	Suunnittelemme ja toteutamme toimintaa monialaisesti eri verkostoissa siten, että se tukee asukkaiden hyvinvointia mm. <ul style="list-style-type: none"> – kulttuuripolun – aamu- ja iltapäivätoiminnan – kerhotoiminnan – eri hankkeiden ja aktiviteettien avulla. 	Mahdollistamme kolmannen sektorin ja asukkaiden kanssa laajennetun yhteistyön eri muodoissa.	Kulttuuripolku on saanut vahvan jalansijan opetustyössä. Aamu- ja iltapäivätoiminta, kerhotoiminta sekä liikkuva koulu-hanke on jalkautunut jokapäiväiseksi asukkaita tukevaksi toiminnaksi.

5. Sivistyskeskuksen toiminta saa lisää näkyvyyttä kaupungin markkinoinnissa.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Koulutuksen näkyvyyden ja vetovoiman lisääminen.	Rekrytoimme ammattitaitoista ja osaavaa henkilökuntaa. Teemme yhteistyötä kaupungin viestintä- ja markkinointiyksikön kanssa vetovoimaisuuden lisäämiseksi. Tuomme aktiivisesti esiin vahvuksiamme ja hankkeitamme.	Olemme aktiivinen toimija, jolla on positiivista näkyvyyttä mediassa ja sosiaalisessa mediassa.	Koulutus saa suuren huomion mediassa. Koulujen tuotokset näkyvät sekä Facebook-, YouTube- että Instagramsivuilla. Kouluhankkeilla on omat Facebook sivut. Kouluviitta- ja koulujen nimikyltti- ja projektit on toteutettu. Rekrytointia on tehostettu ja toteutettu. Hanke ”Kurkotta tähtiin” on käynnistynyt. Olemme hankkineet markkinointituotteita ja osallistuneet tapahtumiin, kuten Loviisan Wanhat talot.

	Talousarvio 2018	Toteuma 1-8/2018	Jäljellä	Toteuma-% 2018	TP2017	Ennuste 2018	Poikkeama (ennuste/talousarvio)
21142 Koulutus							
30 TOIMINTATUOTOT	1 164 949	1 049 719,41	115 230	90,11%	1 332 292	1 271 526	106 577
300 Myyntituotot	996 049	529 931,74	466 117	53,20%	1 069 671	996 049	0
321 Maksutuotot	63 000	33 243,77	29 756	52,77%	68 918	63 000	0
330 Tuet ja avustukset	102 000	465 583,03	-363 583	456,45%	165 481	208 577	106 577
340 Muut toimintatuotot	3 900	20 960,87	-17 061	537,46%	28 223	3 900	0
40 TOIMINTAKULUT	-12 738 250	-8 161 799,65	-4 576 450	64,07%	-12 652 665	-13 212 019	-473 769
400 Henkilöstökulut	-10 030 220	-6 745 482,34	-3 284 737	67,25%	-9 759 536	-10 433 989	-403 769
430 Palvelujen ostot	-2 120 621	-1 071 604,84	-1 049 016	50,53%	-2 329 518	-2 190 621	-70 000
450 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-434 765	-262 775,52	-171 989	60,44%	-480 967	-434 765	0
470 Avustukset	-16 000	-6 000,00	-10 000	37,50%	-13 994	-16 000	0
480 Muut toimintakulut	-136 644	-75 936,95	-60 707	55,57%	-68 650	-136 644	0
5 TOIMINTAKATE	-11 573 301	-7 112 080,24	-4 461 221	61,45%	-11 320 373	-11 940 493	-367 192
6 VUOSIKATE	-11 573 301	-7 112 080,24	-4 461 221	61,45%	-11 320 373	-11 940 493	-367 192
71 POISTOT JA ARVONALENTUMISET		0,00	0		-3 655		0
710 Suunnitelman mukaiset poistot		0,00	0		-3 655		0
7 TILIKAUDEN TULOS	-11 573 301	-7 112 080,24	-4 461 221	61,45%	-11 324 028	-11 940 493	-367 192
8 TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-11 573 301	-7 112 080,24	-4 461 221	61,45%	-11 324 028	-11 940 493	-367 192

Opetushallitus on keväällä 2018 myöntänyt avustusta kahdelle Koulutus –vastuualueen hankkeelle; Tasa-arvo ja Kurkota tähtiin, yhteensä 292 884 euroa. Hankkeet ovat kaksivuotisia ja osa avustuksesta siirtyy käytettäväksi vuodelle 2019. Hankkeet kasvattavat myös henkilöstökuluja

Koulutuksen vastuualueella suurin haaste on Harjurinteen koulun ja Loviisan lukion kiinteistöjen sisäilmatilanne. Osa luokista muutti jo keväällä korvaaviin tiloihin Valkossa ja syksyllä koko koulu ja lukio toimii väistötiloissa eri puolella kaupunkia. Sijaisten, määräaikaisen henkilöstön, palkkakulut ovat nousseet merkittävästi. Ennusteessa olemme varautuneet sisäilman takia palkatuista sairauslomasijaisista syntyvään 70 000 euron ylimääräiseen palkkakustannukseen. Helpottaakseen Harjurinteen koulun johdon työtaakkaa suomenkielinen sivistysjaosto aikaisti suunnittelijan palkkaamista kouluun viidellä kuukaudella. Myös opettajien siirrot yksiköiden välillä aiheuttavat lisäkustannuksia. Palkkojen lisäksi kuljetuskustannukset kasvavat väistötilajärjestelyiden takia arvioltaan 70 000 eurolla.

Lisäksi lukuvuoden 2018–2019 tuntiresurssin suunnittelussa tuli esille suuri pienryhmäopetuksen tarve erityisesti Lovisanejdens högstadiumissa. Tarpeen tyydyttämiseksi sivistyslautakunta päätti 26.3.2018 nostaa tuntiresurssia 26 vuosiviikkotunnilla. Päätös lisää palkkakuluja jo vuonna 2018. Myös koulunkäynninohjaajaresurssi on kasvanut verrattuna lukuvuoteen 2017-2018 noin 10 henkilötyövuodella. Lisäys kohdistuu erityisopetukseen, esikouluun sekä esikoulun ja koulun aamu- ja iltapäivähoitoon. Ohjaajan palkkaaminen perustuu asiantuntijoiden lausuntoihin sekä opetusjärjestelyiden kokonaistarkasteluun Lapsimäärän ja opetusjärjestelyiden takia lukuvuodelle 2018-2019 on perustettu kaksi uutta esikouluryhmää. Uuden hankkeet nostavat henkilöstökustannuksia noin 103 000 eurolla.

Ennusteessa on myös huomioitu kevään palkankorotukset.

Harjurinteen koulun ja Loviisan lukion väistötiloista johtuvat lisämäärätarpeet valmistellaan yhdessä teknisen keskuksen ja yleinen hallinnon ja konsernihallinnon kanssa omana pykälänä. Sivistyskeskukseen kohdistuvat lisäkustannukset vuonna 2018 tulevat olemaan yhteensä noin 210 000 euroa.

Vastualueen nimi: Lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja, rehtorit

Vuoden 2018 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

1. Luomme yritysystävällisen imagon.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Yhteistyön laajentaminen yrittäjien kanssa opetussuunnitelman mukaisesti.	Yrittäjyys ja yrittäjät saavat enemmän näkyvyyttä lukioiden arjessa.	Osavuosikatsaukset.	Gymnasiumilla yrittäjien tekemät työpaikkahaastattelut

2. Varhaiskasvatus ja koulutus houkuttelevat lisää lapsia, oppilaita ja opiskelijoita.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Lukiokoulutuksen näkyvyyden ja vetovoiman lisääminen tarjoamalla tasokkaita palveluja lähellä kuntalaista.	Yhteistyötä kansalaisopiston ja alueen muiden lukioiden kanssa laajennetaan.	Osavuosikatsaukset.	Osa kursseista toteutetaan viime vuoden suunnittelun pohjalta

3. Lisäämme vuorovaikutusta asukkaiden kanssa.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Yhteistyön laajentaminen muiden toimijoiden ja eri ikäryhmien kanssa.	Lukiot tekevät enemmän yhteistyötä yhteiskunnan eri ikäryhmien kanssa.	Osavuosikatsaukset.	Lukuvuoden aikana laajennetaan yhteistyötä, mm. senioreiden kanssa.

4. Aktivoimme kolmatta sektoria ja asukkaita.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Avoimen vuorovaikutuksen säilyttäminen kolmannen sektorin ja asukkaiden kanssa.	Lukiot tekevät enemmän yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa.	Osavuosikatsaukset.	Treenikerho, yhteistyössä yläkoulujen ja seurojen kanssa, on käynnistynyt syyslukukaudella 2018.

5. Sivistyskeskuksen toiminta saa lisää näkyvyyttä kaupungin markkinoinnissa.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Lukioiden verkkosivujen vetovoiman lisääminen ja lukioiden näkyvyys sosiaalisessa mediassa.	Lukiot lisäävät näkyvyyttään ja vetovoimaansa verkossa.	Osavuosikatsaukset.	Molemmat lukiot ovat päivittäneet aktiivisesti kotisivujaan ja sosiaalista mediaa (facebook, instagram)

	Talousarvio 2018	Toteuma 1- 8/2018	Jäljellä	Toteuma-% 2018	TP2017	Ennuste 2018	Poikkeama (ennuste/talous- arvio)
21144 Lukio- ja ammatillinen koulutus							
30 TOIMINTATUOTOT	67 000	61 062,32	5 938	91,14%	140 993	72 000	5 000
300 Myyntituotot	46 000	22 615,36	23 385	49,16%	48 344	46 000	0
330 Tuet ja avustukset	21 000	32 726,96	-11 727	155,84%	76 011	26 000	5 000
340 Muut toimintatuotot		5 720,00	-5 720		16 638		0
40 TOIMINTAKULUT	-1 348 717	-865 514,80	-483 202	64,17%	-1 374 232	-1 353 717	-5 000
400 Henkilöstökulut	-1 226 742	-779 684,29	-447 058	63,56%	-1 176 227	-1 226 742	0
430 Palvelujen ostot	-36 850	-23 939,62	-12 910	64,97%	-85 454	-41 850	-5 000
450 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-54 900	-42 397,19	-12 503	77,23%	-74 793	-54 900	0
470 Avustukset	-27 600	-9 489,72	-18 110	34,38%	-26 398	-27 600	0
480 Muut toimintakulut	-2 625	-10 003,98	7 379	381,10%	-11 361	-2 625	0
5 TOIMINTAKATE	-1 281 717	-804 452,48	-477 264	62,76%	-1 233 239	-1 281 717	0
6 VUOSIKATE	-1 281 717	-804 452,48	-477 264	62,76%	-1 233 239	-1 281 717	0
71 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 000	0,00	-2 000	0,00%	-1 741	-2 000	0
710 Suunnitelman mukaiset poistot	-2 000	0,00	-2 000	0,00%	-1 741	-2 000	0
7 TILIKAUDEN TULOS	-1 283 717	-804 452,48	-479 264	62,67%	-1 234 980	-1 283 717	0
8 TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 283 717	-804 452,48	-479 264	62,67%	-1 234 980	-1 283 717	0

Ennusteessa on huomioitu Loviisan lukiolle myönnetty tuki EU-parlamenttiin Strasbourgiin tehtävää matkaa varten sekä matkakustannukset.

Vastualueen nimi: Vapaa sivistystyö

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja ja rehtori

Vuoden 2018 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

1. Varhaiskasvatus ja koulutus houkuttelevat lisää lapsia, oppilaita ja opiskelijoita.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Käyttäjryhmien saavuttaminen.	Toimintakuvaukseen sisältyvä kurssisuunnitteluprosessi / CAF.	CAF	Lapsia ja nuoria houkutellessaan heille suunnatuilla kursseilla, minkä lisäksi erityisesti taiteen perusopetus(TPO) on ryhmän suosiossa. Ryhmän määrässä ei ole merkittävää nousua vielä havaittavissa.

2. Lisäämme vuorovaikutusta asukkaiden kanssa.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Ajanmukaisen, arkeen elämyksiä antavan opetuksen tarjoaminen.	Toimintakuvaukseen sisältyvä opetus-/oppimis-/arviointiprosessi /CAF.	CAF	Vuorovaikutus asiakkaiden kanssa tapahtuu erityisesti yhdyshenkilöitten kautta. Opetuksen suunnittelussa on etsitty uusia kursseja. Lukuvuoden 2018- 2019 kurssitarjonnassa on joitain uusia kursseja.

3. Aktivoimme kolmatta sektoria ja asukkaita.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Toteuma 1-8
Lähiopetuksen tarjoaminen kaikille elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti.	Alueellisten opistojen malli: Toimintakuvaukseen sisältyvä opetus-/oppimis-/arviointiprosessi / CAF.	CAF	Opetusta tarjotaan kaikkialla opistojen toiminta-alueilla. Kylien ja sopimuskuntien ääni tulee kuuluville yhteyshenkilöiden kautta.

4. Sivistyskeskuksen toiminta saa lisää näkyvyyttä kaupungin markkinoinnissa.

TAVOITE	Toimenpide	Arviointi	Vastuu/Seuranta
Toimintamme näkyvyys ja kysynnän ohjaama tarjonta.	Toimintakuvaukseen sisältyvä kurssisuunnittelu- ja markkinointiprosessi / CAF.	CAF	Opistojen kurssitarjonta suunnitellaan asiakkailta tulevan palautteen perusteella tasapuolisuutta unohtamatta. Yhdyshenkilöillä on merkittävä rooli. Opistojen kotisivuja ollaan kehittämässä

	Talousarvio 2018	Toteuma 1- 8/2018	Jäljellä	Toteuma-% 2018	TP2017	Ennuste 2018	Poikkeama (ennuste/talous- arvio)
21145 Vapaa sivistystyö							
30 TOIMINTATUOTOT	217 100	56 318,35	160 782	25,94%	230 277	223 100	6 000
300 Myyntituotot	97 000	417,37	96 583	0,43%	99 745	97 000	0
321 Maksutuotot	117 500	44 056,00	73 444	37,49%	119 646	117 500	0
330 Tuet ja avustukset		11 141,85	-11 142		10 887	6 000	6 000
340 Muut toimintatuotot	2 600	703,13	1 897	27,04%	0	2 600	0
40 TOIMINTAKULUT	-934 558	-543 587,80	-390 970	58,17%	-925 423	-934 558	0
400 Henkilöstökulut	-695 258	-406 114,00	-289 144	58,41%	-705 279	-695 258	0
430 Palvelujen ostot	-121 650	-71 614,21	-50 036	58,87%	-114 380	-121 650	0
450 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 350	-3 388,44	-12 962	20,72%	-10 901	-16 350	0
470 Avustukset	-24 000	-23 000,00	-1 000	95,83%	-24 960	-24 000	0
480 Muut toimintakulut	-77 300	-39 471,15	-37 829	51,06%	-69 903	-77 300	0
5 TOIMINTAKATE	-717 458	-487 269,45	-230 188	67,92%	-695 146	-711 458	6 000
6 VUOSIKATE	-717 458	-487 269,45	-230 188	67,92%	-695 146	-711 458	6 000
7 TILIKAUDEN TULOS	-717 458	-487 269,45	-230 188	67,92%	-695 146	-711 458	6 000
8 TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-717 458	-487 269,45	-230 188	67,92%	-695 146	-711 458	6 000

Tuotoissa on huomioitu opetushallituksen myöntämä avustus opistojen opintoseteleitä varten.